

DEN LILLE
GUIDE TIL
EN MERE
MANGFOLDIG
SKOLE

SPACE TO BE YOU

-
1. ET INKLUDERENDE MILJØ
 2. DIDAKTISKE REDSKABER
 3. HÅNDTER MODSTAND
 4. INKLUDERENDE TILTAG

1. ET INKLUDERENDE MILJØ

Første skridt i at skabe et inkluderende skolemiljø er at opnå viden om forskellige typer af minoriserede elever. Dette materiale har fokus på **FIRE OVERODNEDE TYPER** af minoritetsidentiteter.

- **PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÆTTELSE**
Personer med funktionsnedsættelse, har en **fysisk** eller **psykisk/kognitiv nedsættelse** af sanser, funktioner eller kognitive evner.

- **MINORITETSETNISKE PERSONER**

Personer der er en minoritet på baggrund af deres **etnicitet**.

- **NEURODIVERGENTE PERSONER**

Personer hvor hjernen har **atypiske kendetegn**.

Disse personer kan f.eks. diagnosticeres med ADHD, autisme, epilepsi osv.

Brugen af ordet 'divergent' oversættes med 'forskellig' eller 'anderledes' og sættes således i forhold til typisk fungerende hjerner.

- **LGBT+ PERSONER**

Personer som bryder med normer for **køn og seksualitet**.

1. ET INKLUDERENDE MILJØ

Det er vigtigt at være opmærksom på **MINORITETERS** levevilkår og **MULIGHED FOR** deltagelse i klassens **FÆLLESSKAB**.

BARRIERER

*DE FORSKELLIGE GRUPPER RAMMES AF
FORSKELLIGE BARRIERER I DERES HVERDAG*

- Nogle er **fysiske** som f.eks. for personer med en funktionsnedsættelse.
- Andre er barrierer man møder, når man ikke lever op til **normerne** for f.eks. hvordan man er en 'rigtig' dreng eller en 'rigtig' pige.

*BARRIERERNE SKABES I HØJ GRAD AF NORMER,
BÅDE SOCIALE OG STRUKTURELLE, SOM VI ALLE
PÅVIRKES AF, UANSET HVEM VI ER*

- Det er f.eks. **forventninger** til vores adfærd, hvordan vi ser ud, hvem vi bliver kæresten med, og hvilke interesser vi bør have.
- Det er også, hvordan vi bliver mødt af en **myndighed**, hvordan **lovgivninger** bliver udarbejdet – og for hvem.

FRA VIDEN TIL PRAKSIS

Én ting er at tilegne sig viden om de forhold, der skaber ulighed i relation til minoritetsidentiteter.

Noget andet er at omsætte sin viden til praksis, der sætter fokus på årsagerne til de vilkår, som minoritetsgrupper møder i samfundet.

Sidstnævnte kræver **langsigtede planer** og villighed til at skabe reel **forandring** i de **normer** og **kulturer**, der præger skolen og dens trivselsarbejde generelt.

I onlineudgaven af 'Space to be You' kan du læse mere uddybende og nærmere om nogle **konkrete tiltag**, der kan gennemføres på skolen.

SCAN HER FOR
KONKRETE TILTAG

2. DIDAKTISKE REDSKABER

En vigtig del af de didaktiske redskaber, når det kommer til at **INKLUDERE** minoritetsidentiteter, er at have en **NORMKRITISK** tilgang til sin undervisning.

BRUG AF NORMKRITIK

Ved brug af normkritik forholder man sig undersøgende til egne, andres og stereotype forventninger til identitet, adfærd, livsforhold, udtryk og udseende.

Samtidig bruger man normkritikken som en undersøgende måde at blive bevidst om de opfattelser, sandheder, magtforhold og privilegier, som disse forventninger og vaner giver anledning til.

NORMER FOR SEKSUALITET

- Piger er romantisk og seksuelt interesseret i drenge og venskabeligt interesseret i piger.
- Drenge er romantisk og seksuelt interesseret i piger og venskabeligt interesseret i drenge.

NORMER FOR KROPPE

- Alle kroppe kan passe det samme tøj.
- Alle kroppe har samme hudfarve.
- Alle kan gå på trapper.

NORMER FOR NEURO-KAPACITET

- Alle kan koncentrere sig lige meget ad gangen og under samme omstændigheder
- Alle kan forstå en besked første gang.

NORMER FOR KØN

- Piger kan lide at sidde stille, er sårbare og kan lide at være kreative. De kan lide at pynte sig og fylder ikke så meget
- Drenge er vilde, udadreagerende, dårligere til at sidde stille og har sværere ved sårbarhed. De kan lide sport og fylder meget.

2. DIDAKTISKE REDSKABER

FOKUS på normer, ikke individer.

NORMKRITIK I PRAKSIS

GIV SLIP PÅ DE BEGRÆSENDE SOCIALE STRUKTURER OG FORVENTNINGER

- Normkritik i praksis **ser på normerne** i stedet for de mennesker, der bryder med normerne. Fokus er på de sociale strukturer og forventninger, vi alle møder, og som i nogle tilfælde begrænser f.eks. LGBT+-personers identitet, selvforståelse, muligheder og adfærd.

LAD FLERE PRÆGE NORMERNE

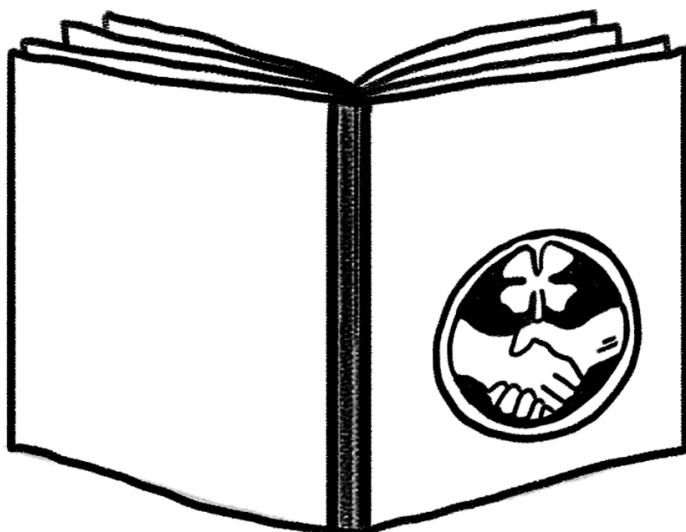
- Normkritisk praksis breder fokus nysgerrigt og læringslystent ud, så flere kan være med til at præge normerne. Den lægger vægt på, at strukturer er noget, som alle mennesker ligger under for – og er med til at **vedligeholde eller forandre**. Samtidig er det vigtigt at huske, at normer også er nødvendige for social interaktion og derfor ikke i sig selv behøver at være problematiske eller ulighedsskabende.

TAL OM HVORDAN NORMER PÅVIRKER OS

- I daglig praksis som lærer, pædagog eller skoleleder kan du udøve normkritisk praksis ved at tydeliggøre normernes **forventninger** til os og til eleverne – og ved at have en dialog om, hvordan normer påvirker os.

3. HÅNDTER MODSTAND

Man kan opleve modstand, når man behandler temaer på minoritetsområdet, der berører **LIGESTILING**, og hvordan nogen har færre **PRIVILEGIER** end andre.

SÅDAN HÅNDTERES MODSTAND

FÅ ØJE PÅ PRIVILEGIERNE

- Det handler om at blive bevidst om, hvem der har privilegierne – og hvornår man selv har dem – for at sikre sig, at andre også kan nyde godt af dem.

UDVID MULIGHEDERNE

- Øvelsen er at udvide mulighederne for de identiteter, der oplever modstand. Det, som normkritik lægger op til, er at fokusere på, at man skal kunne være sin identitet på sin egen måde. For eksempel ved at mænd finder ud af, at der er mange måder at være en mand på.

FOKUSER PÅ FÆLLESSKABETS ANVAR

- Det er ikke den enkeltes ansvar at forsøge 'at passe ind', men fællesskabets ansvar at udvide mulighederne, så alle oplever 'at høre til'. Det er netop det centrale i den tilgang, der tilbydes med et normkritisk blik.

FÅ KONKRETE VINKLER

- I vores online materiale kan du få nogle konkrete vinkler på, hvordan man kan håndtere modstand med afsæt i forskellige temaer.

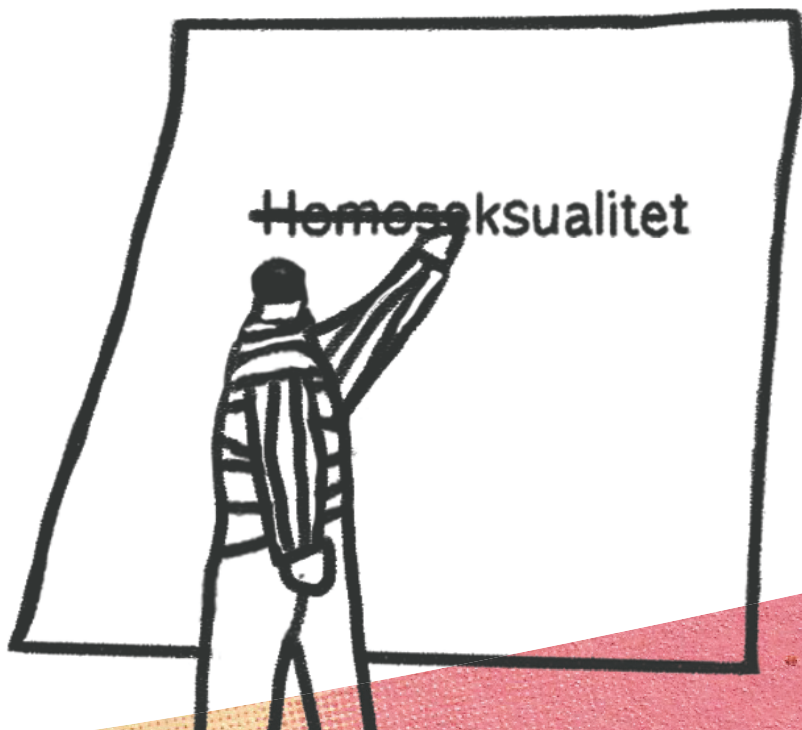
SCAN HER FOR
KONKRETE VINKLER

3. HÅNDTER MODSTAND

HVORNÅR KAN MODSTAND OPSTÅ

Dem, der bliver bevidste om deres majoritetsprivilegier, kan pludselig frygte at miste egne privilegier, for at andre kan nyde dem – som om privilegietildelingen er et slags 'nulsumsspil'.

VED MODSTAND KAN DU SIGE

- Normer **ændrer sig** over tid og sted.
- Alle har ret til deres holdning, men **ikke** til at **diskriminere**.
- Vi skal kunne være her på skolen alle sammen, og vi **VÆRDSÆTTER IKKE** identiteter **FORSKELLIGT** fra hinanden.

EKSEMPEL PÅ AT HÅNDTERE MODSTAND MOD LGBT+ IDENTITETER

'Her på skolen har vi naturligvis ret til at mene, hvad vi vil. Men vi har ikke ret til at sige og gøre, hvad vi vil. Det er nemlig vigtigt, at vi respekterer hinanden, uanset hvem vi er. Man kan godt tro på, at homoseksualitet er en synd, men det ændrer ikke på, at vi respekterer homoseksuelle.'

4.

INKLUDERENDE TILTAG

Hvis du ikke er **BEVIDST INKLUDERENDE**,
ender du med at være
UBEVIDST EKSKLUDERENDE.

OM INKLUSION

For minoriserede elever handler inklusion ofte om 'repræsentation'. Det betyder, at alle kan **spejle sig** i det miljø, de er en del af – at ens minoritetsidentitet er synligt repræsenteret. Ofte oplever minoritetsgrupper, at deres minoritetsidentitet ikke er **synlig** i hverdagen i de fællesskaber, de færdes i.

INKLUDERENDE TILTAG

KONKRET UNDERVISNINGSPRAKSIS

I vores onlinemateriale finder du en række aktiviteter, der omsætter noget af den teoretiske viden til konkret undervisningspraksis.

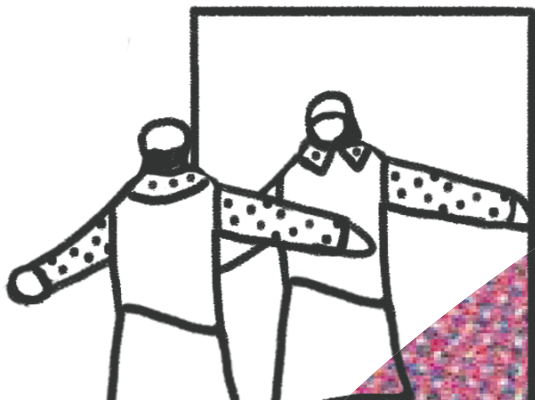
Der er aktiviteter, som berører alle de fire overordnede typer af minoritetsidentiteter, som dette materiale tager udgangspunkt i.

SCAN HER FOR
UNDERVISNINGSPRAKSIS

KIG PÅ SKOLEN OVERORDNET

Derudover kan det være særligt relevant at kigge på skolen helt overordnet og få en mangfoldighedspolitik. Hvordan er de fysiske og sociale rammer for minoritetsidentiteter på jeres skole? **LÆS MERE** PÅ NÆSTE SIDE

4. INKLUDERENDE TILTAG

FYSISKE OG SOCIALE RAMMER

Det er en god idé at overveje, hvordan det sociale og fysiske rum spiller ind på den måde, som elever og personale **færdes på skolen**.

F.EKS. ER DET RELEVANT AT SE PÅ OM

- Det er muligt at **skifte etage** uden brug af trapper?
- Der er tænkt **repræsentation** ind i billeder og kunst i lokaler og på gangen? F.eks. brug af religiøse symboler, billeder af mennesker med forskellige hudfarve, andre familietyper?
- Der bliver inddelt grupper på baggrund af **køn** (dreng/pige) i undervisningen og i de sociale aktiviteter?
- Jeres toilet- og omklædningsfaciliteter er **tilgængelige for alle**?
- Hvordan **akustikken** er i klasselokalet? Bliver man forstyrret af ekko eller andre lyde i klassen?
- Det er muligt for alle religioner at fejre deres **helligdage**?

MANGFOLDIGHEDSPOLITIK

TYDELIG OG TILGÆNGELIG FOR ALLE

En mangfoldighedspolitik for skolen kan være med til at sikre, at arbejdet med at skabe og vedligeholde et mangfoldigt skolemiljø er tydeligt for alle skolens brugere.

Politikken bør være tilgængelig på skolens hjemmeside og i skolens fysiske rum, f.eks. ved brug af plakater.

Forældre til nye elever bør ved opstart informeres om skolens mangfoldighedspolitik, ligesom man kan gøre opmærksom på politikken i sin personalemail, f.eks. i mail-signaturen.

EN DEL AF ANTIMOBBEPOLITIK OG SKOLE/HJEM

Mangfoldighedspolitikken kan supplere skolens antimobbepolitik – eller skrives ind som et perspektiv i antimobbepolitikken. På den måde kan mangfoldighedspolitikken bruges som et redskab, hvis der opstår konflikter mellem elever, når det f.eks. er mobning baseret på identitetsmarkører. Den kan også være et redskab i skole/hjem-samarbejdet for at sikre, at forældre bakker op om skolens mangfoldighedsperspektiv.

I kan finde et eksempel på en mangfoldighedspolitik i det online materiale.

SCAN HER FOR
UNDERVISNINGSPRAKSIS

Materialet er **UDVIKLET** af
LGBT+ Danmark i samarbejde med
Sabaah, Mino Danmark, SUMH og
Autisme Ungdom. Der er derfor
afsnit, der sætter **FOKUS** på
LGBT+ personer samt personer
med minoritetsetnisk baggrund,
funktionsnedsættelser og
neurodiversitet.

Finansieret af
Den Europæiske Union

LGBT+
DANMARK